

Raport de sinteză

Studiu experimental ECVET Agent

Pregătit de către parteneriatul Meath
Februarie 2015

Cuprins

Introducere	3
Metodele și subiecții cercetării	4
Recomandări pentru dezvoltarea curriculumului	5
Stil de formare și metode de implementare	5
Acreditare	6
Bariere de acces la formare și retenție	6
Programarea cursurilor de formare	7
Propunere conținut de curs	7
Materiale suplimentare	8
Opinia experților	8
Concluzie	9

Introducere

Obiectivul Strategiei Europa 2020 este de a atinge o rată a angajării de 75% în rândul cetățenilor europeni cu vârstele cuprinse între 20 și 64 ani. În ciuda acestui obiectiv, cifrele luate dintr-un studiu din 2011 al UNDP Programul de dezvoltare a Națiunilor Unite arată că situația în rândul populației de romi este foarte diferită. Mai puțin de 30% din populația romă este angajat și 90% din gospodăriile romi trăiesc sub pragul sărăciei (UNDP, 2011). După publicarea strategiei "Cadrul UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020" de către Comisia Europeană în 2011, a fost înregistrată o creștere a numărului de inițiative și proiecte în domeniul educației, locurilor de muncă, serviciilor de sănătate și construirea de locuințe pentru comunitățile de etnie romă din Europa; între timp statele membre ale UE se grăbesc să implementeze reforme în politicile lor de integrare națională.

Populația romilor din Europa este cel mai mare grup minoritar de pe continent; numărul total estimat este de 10-12 milioane de locuitori pe tot teritoriul uniunii, total din care aproximativ 6 milioane trăiesc pe teritoriul UE și majoritatea lor sunt cetățeni ai Uniunii Europene. Chiar dacă numărul lor este foarte mare și au un statut legal de cetățean al UE, statisticile arată că, romii au un nivel redus de școlarizare, statut economic scăzut, trăiesc în condiții necorespunzătoare și accesul lor la serviciile de sănătate este limitat. Numai 15% din tinerii adulți romi au terminat liceul sau școala profesională, și nivelul de educație a copiilor romi este sub 50% din totalul populației (UNDP, 2011). Marginalizați și excluși peste tot în Europa, romii sunt excluși sistematic din societate, și trăiesc pe marginea societății, în condiții de sărăcie. De foarte multe ori programele dezvoltate în mod special sunt inaccesibile și neadecvate pentru ei.

Obiectivul principal al procesului de cercetare ECVET Agent este consultarea cu membri comunităților locale de romi în fiecare țară parteneră și să elaboreze curriculumul ECVET bazat pe interviuri cu experții în tematicile antreprenorialului și agricultură.

Prezentul raport conține un sumar al cercetării inițiale și a cercetării pe teren efectuat de către partenerii de proiect și o listă scurtă de recomandări cheie pentru dezvoltarea curriculumului ECVET Agent. Rapoartele individuale specifice fiecărei țări parteneră – România, Austria, Slovacia, Croația, Italia și Irlanda – se pot accesa pe site-ul proiectului: www.ecvet-agent.eu.

Metodele și subiecții cercetării

Procesul de cercetare ECVET Agent are două scopuri:

1. Pe de o parte mobilizarea grupului țintă primar al proiectului, de exemplu, cei care caută un loc de muncă de foarte mult timp, în special cei din comunitatea romă
2. Pe de altă parte identificarea nevoilor de formare pentru a deveni competenți în antreprenoriat din domeniul agricol

Cercetarea inițială efectuată de către fiecare partener cu cel puțin 40 de persoane din grupul țintă și cel puțin 2 experți din domeniul educației antreprenoriale și antreprenoriat agricultural. Pentru a asigura un proces de cercetare standardizat, parteneriatul Meath a dezvoltat o schemă de cercetare comună care a fost aprobat și adoptat de consorțiul acestui proiect. Partenerii au utilizat o metodologie de cercetare compusă din chestionare, sondaje online, focus grupuri, interviuri prin telefon dar și directe și au utilizat rețeaua lor de clienți și părți interesate pe plan local. Astfel subiecții cercetării sunt compuși din 40 de persoane de etnie romă, sau persoane care sunt în căutarea unui loc de muncă de foarte mult timp.

În total, 294 membri ai grupului țintă au fost implicați și au participat la cercetare și au completat chestionarul, respectiv au participat la interviuri 16 experți din tot consorțiul de proiect cum reiese din Tabelul 1 de mai jos:.

Țară	Participanți	Experți
Austria	40	2
România	46	5
Irlanda	40	2
Slovacia	90	3
Italia	40	2
Croația	41	2

Tabelul 1: Numărul subiecților din fiecare țară

Din cei 294 subiecți, 64% erau bărbați și majoritatea lor sunt în căutarea unui loc de muncă de foarte mult timp, momentan nu sunt angajați și caută un loc de muncă de peste 2-5 ani. Intervalul de vârstă a participanților era între 16 și peste 65 ani. Așa cum reiese din cercetarea inițială și analiza grupului țintă, ipotezele s-au adevărat în ceea ce privește educația și abilitățile grupului țintă, subiecții au declarat un nivel scăzut de venit, nivel de

educație școlară scăzut și experiență profesională redusă. Din eșantion 55% au declarat că sunt de etnie Romă.

Când au fost întrebați de motivele pentru care ei consideră că nu au un loc de muncă, cele patru răspunsuri mai frecvente erau următoarele: nu sunt destule locuri de muncă; nivel de educație neadecvat; atitudinea angajatorilor / lipsa relațiilor/cunoștințelor; și lipsa experienței relevante.

Proiectul ECVET Agent se ocupă și cu antreprenoriat pentru acest grup de țintă care ar fi o cale potențială de ieșire din șomaj și sărăcie, tocmai din acest motiv a fost evaluată atitudinea subiecților față de autoangajare. Rezultatele au fost foarte diferite de la 58.9% dispuși să încerce autoangajarea în Slovacia până la o disponibilitate de numai 10% în cazul Croației. Trebuie să promovăm și să cultivăm în cadrul acestui grup țintă o atitudine pozitivă în ceea ce privește autoangajarea și trebuie evidențiat că autoangajarea este o opțiune viabilă pentru îmbunătățirea statutului socio-economic.

Cu privire la experiența de bază din domeniul agriculturii, cultivarea legumelor și antreprenoriat membri eșantionului au dat răspunsuri foarte diferite, cu declarații inconsistente și în general se considerau slabi în ceea ce privește abilitățile, cunoștințele și competența de a dezvolta o afacere din experiența lor.

Recomandări pentru dezvoltarea curriculumului

O prezentare mai detaliată a răspunsurilor centralizate și a interviurilor cu experți poate fi consultat în raportul de cercetare complet ECVET Agent pe site-ul proiectului www.ecvet-agent.eu. Aceste date au fost analizate de către Parteneriatul Meath, și pe baza datelor și răspunsurilor primite au fost formulate niște recomandări privind dezvoltarea și implementarea curriculumului. Aceste recomandări prezentate mai jos vor constitui cadrul în care se va dezvolta curriculumul.

Bazat pe cercetarea efectuată în proiectul ECVET Agent putem trage concluzia că dezvoltarea unui program de formare pentru comunitățile de etnie romă necesită considerarea unei serii de criterii. Aceste criterii includ probleme psihologice, antropologice, organizaționale dar și conținutului de curriculum trebuie acordat atenție deosebită.

Stil de formare și metode de implementare

În toate țările partenere, subiecții au evidențiat preferința lor pentru un curs practic. Ei ar fi interesați într-un program de formare care conține workshopuri practice, demonstrații de abilități, mentorat profesional, studii de caz, stagii de practică, formare prin experiență și

vizite de studiu. Acest stil de formare a fost cel dominant și preferat în fața autoinstruirii sau formării online.

Bazat pe rezultatele cercetării, se recomandă ca formarea-pilot să fie organizată față în față, cu număr limitat de componente ICT din cauza abilităților limitate a grupului țintă. Analiza interviurilor cu experți și rezultatele cercetării confirmă că nivelul învățării individuale între membri grupului țintă este foarte scăzut; din acest motiv metoda de implementare a formării trebuie să utilizeze metode tradiționale axate pe cursant, cu accent pe învățare și dezvoltarea abilităților practice. Subiecții au sugerat și stagii de practică sau mentorat la locul de muncă dacă se pot organiza ca parte a programului de formare-pilot.

Accreditare

Curriculumul trebuie să conțină elemente practice și orale din motiv că membri grupului țintă au dificultăți în alfabetizare care poate fi o barieră dacă programul se bazează preponderent pe elemente care necesită scriere, citire și evaluarea acestora. Din acest motiv considerăm că acreditarea nu este un factor important pentru grupul țintă și este posibil să fie prea complicat în cazul acestui grup.

Bariere de acces la formare și retenție

Barierile menționate în majoritatea țărilor sunt costul formării, cursuri cu conținut irelevant pentru nevoile grupului, locația formării, alocarea timpului și angajamentul de a parcurge și a absolvi cursul. Din acest motiv este posibil să fie necesar ca această formare să fie organizată pentru grupuri mici într-o serie de locații diverse pentru a reduce costurile de transport și timpul necesar din partea participanților, poate cel mai bine este ca formarea să fie organizată în comunitățile de etnie romă.

Cu privire la retenția participanților, rezultatele cercetării indică că este necesar identificarea factorilor de motivație a grupului țintă, și ca mesajul prin care dorim să reținem cursanții să fie unic și efektiv. Prin urmare este foarte important pentru consorțiu să dezvolte relații bune cu grupul țintă. Acest lucru poate fi atins prin metode diferite; totuși, în câteva țări partenere s-a identificat necesitatea de “compensare” pentru a asigura succesul. Acest lucru înseamnă că costurile de transport ale participanților vor fi acoperite de către partenerii de proiect pentru a reduce costurile participanților. Alte forme de stimulente ar include așa numitul “cost de oportunitate” pentru a acoperi câștiguri potențiale ale participanților care se pierd din cauza participării la curs. Este recomandat ca participanții să parcurgă o etapă de preselecție ca să participe la curs și numai cei care au experiență în cultivare legumelor și agricultură să fie acceptate.

Programarea cursurilor de formare

Răspunsurile în ceea ce privește frecvența cursurilor era foarte diferită de la o țară la alta; în cazul Irlandei cursurile ar fi ținute câte 1-2 zile pe săptămână, în Slovacia și Italia câte 5 zile pe săptămână, iar în România 5 ore pe săptămână, în Austria 3-4 zile pe săptămână. Luând în considerare acest lucru curriculumul trebuie să fie modulară și partenerii au nevoie de flexibilitate în implementarea cursului, cu aplicații practice care este accesibil pentru comunitatea de etnie romă din regiunea lor.

Propunere conținut de curs

Lista următoare conține propuneri de module care trebuie luate în considerare de către parteneri în dezvoltarea curriculumului, și membri grupului țintă ar trebui implicați în definitivarea acestuia pentru a asigura că modulele sunt relevante și în concordanță cu necesitățile participanților:

Subiecte agricultură și horticultură	Subiecte de antreprenariat
<ul style="list-style-type: none">➤ Alimente și horticultură➤ Controlul dăunătorilor și fertilizare➤ Protecția și îngrijirea plantelor➤ Prelucrarea produselor agricole➤ Utilizarea mașinilor – măsuri de siguranță (inclusiv trackere și stivuitoare)➤ Agricultură – abordare din punct de vedere ecologic (agricultură ecologică)➤ Compostare și fertilizare➤ Creșterea animalelor➤ Oportunități în sectorul agricol local➤ Siguranța alimentară și igienă de bază	<ul style="list-style-type: none">➤ Înființarea unei afaceri (taxe, legislație, asigurare)➤ Finanțarea afacerii➤ Vânzarea și marketingul produselor agricole➤ Managementul timpului pentru o afacere de succes➤ Eticheta în afaceri (cum să te porți cu partenerii)➤ Piața agricolă locală și oportunități de afaceri➤ Tipuri de afaceri, de exemplu i.e. întreprinderi sociale sau cooperative➤ Tehnici de negociere➤ Igienă mentală și dezvoltare personală

Materiale suplimentare

În urma raporturilor de analiză națională, pentru implementarea acestui proiect pilot, fiecare partener de proiect va avea nevoie de următoarele resurse:

- Pământ (sol/grădină/parcelă)
- Echipamente
- Materii prime (semințe, recoltă, legume etc.)
- Formatori cu experiență și sensibilitate culturală
- Mentori dedicați și consecvenți
- Sprijin din partea agențiilor și părților interesate
- Suport formare – catering pentru participanți înainte și după curs, acoperirea costurilor de transport, respectiv alimentația copiilor etc.

Analiza răspunsurilor date de participanți scoate în evidență necesitatea incorporării materialelor suplimentare în curriculum. Acestea vor lua forma unui sprijin suplimentar de care vor beneficia participanții după terminarea cursului. Aici cercetarea pune accent pe necesitatea de a dezvolta o atitudine pozitivă față de autoangajare exemplificând cu antreprenori de succes din cadrul romilor. În continuare partenerii de proiect trebuie să dezvolte planuri de dezvoltare a carierei și o hartă a pașilor de urmat de către participanți pentru a pune pe picioare propria afacere; aceste resurse vor scoate în evidență oportunitățile de sprijin și finanțare în afara proiectului care sunt accesibile pentru ei în țara lor.

A fost subliniat faptul că partenerii trebuie să demonstreze utilitatea și relevanța cursului nu numai în cazul autoangajării dar și privind dezvoltarea abilităților necesare pătrunderii pe piața muncii. Pentru acest lucru se pot folosi stagii de practică, și alte activități care ajută însușirea cunoștințelor care trebuie incluse în curriculum.

Opinia experților

Experții care au fost intervievați din tot consorțiul au oferit o privire de ansamblu asupra cooperării cu comunitatea romilor, inclusiv recomandări pentru privind cursul de formare în domeniul antreprenorialului pentru un număr de participanți cu grad de alfabetizare și cunoștințe IT foarte variat.

În primul rând experții au subliniat faptul că există o neconcordanță între munca cu participanți cu grad de alfabetizare scăzut și nivel scăzut de cunoștințe tehnice și așteptările de la ei să-și întemeieze propria afacere. Experții au cerut partenerilor să se gândească la complexitatea procesului de antrepriză și să țină cont de acest lucru în dezvoltarea curriculumui. Este foarte important să înțelegem că autoangajarea nu este o opțiune ușoară sau o cale de ieșire din șomaj, ci mai degrabă o înțelegere a tuturor aspectelor specifice

antreprenorialului cum ar fi management financiar, planificare, vânzări, marketing, tehnici de comunicare, relații cu consumatorul, managementul timpului etc.

În al doilea rând experții au atras atenția că trebuie luat în considerare modul de gândire, cultura, și etica de lucru a romilor în elaborarea curriculumului. Trebuie să fim siguri că conținutul și metodele de predare a cunoștințelor țin cont de diferențele culturale. O propunere pentru a asigura acest lucru este de a implica în proces a unui participant “lider de grup” din comunitatea romilor. Așa vom fi siguri că nevoile comunităților de etnie romă sunt respectate de către programul de formare ECVET Agent și există o încredere reciprocă.

Un alt factor care trebuie luat în considerare este investiția inițială în afacere care este mare în sectorul agricol, pentru a întemeia o afacere de succes participanții trebuie să aibă acces la pământ și echipament (achiziționat sau închiriat) materii prime, și desigur respectarea regulamentelor naționale. Problema cu aceste investiții este mare în special când ne gândim că nu există nici un fel de sprijin din partea statului pentru sprijinirea antreprenorialului din comunitatea romilor.

Proiectul ECVET Agent este văzut ca un proiect ambițios, pentru că vrea să formeze membri comunității de etnie romă și să-i ajute să se autoangajeze și între timp să depășească barierele financiare. Experții consideră că este un pas important în direcția cea bună în ceea ce privește satisfacerea nevoilor acestei comunități. Menționăm și faptul că sunt foarte puține inițiative care adresează nevoile acestei comunități. Proiectul își propune obiective ambițioase pentru comunitatea de etnie romă.

Concluzie

Angajarea este o condiție de bază determinantă a incluziunii sociale. Pentru a asigura incluziunea socială a acestui grup dezavantajat, este necesar îmbunătățirea nivelului de educație, a deprinderilor practice care îi va ajuta să fie angajați. În cazul unui grup țintă care pe bază culturală și tradițională favorizează auto-angajarea sau să fie propriul său șef este de mare importanță ca politicile și legile atât Europene cât și cele naționale și locale să sprijine această competență antreprenorială și să asigure implementarea unor strategii care să sprijine aceste tendințe antreprenoriale. Factorii de decizie politică trebuie să înțeleagă că cheia unei societăți care include pe cetățenii romi este de a îi încuraja să devină membrii activi ai societății și a economiei, să sprijine angajarea sau autoangajarea lor.

Persoanele care sunt fără loc de muncă pe termen lung reprezintă cel mai mare grup dezavantajat în risc și sărăcie. Persoanele de etnie romă care nu au loc de muncă pe termen lung au probleme similare cu cei de altă etnie, însă ei au de a face în plus și cu discriminarea

și înstrăinarea culturală când vine vorba despre piața de muncă. Statisticile UNDP 2011 arată că aproape 70% din populație de etnie romă în Europa sunt fără loc de muncă iar 90% din gospodăriile lor trăiesc sub pragul sărăciei. Astfel putem concluziona că de obicei persoanele de etnie romă sunt dezavantajați față de alți oameni care își caută un loc de muncă și continuă să trăiască în condiții economice inacceptabile.

Chiar dacă nivelul de educație și experiența în muncă a persoanelor de etnie romă este insuficientă și astfel îi limitează în găsirea unui loc de muncă, statisticile de mai sus arată că strategiile de integrare a persoanelor de etnie romă nu funcționează. Așadar este nevoie de o nouă abordare. Curriculumul ECVET Agent este primul proiect care se axează pe necesitățile pe termen lung ale persoanelor de etnie romă aflate în căutarea unui loc de muncă. Este primul curriculum care s-a elaborat pe baza necesităților grupului țintă privind atât conținutul cât și durata implementarea și sprijinul acestui proces de învățare cu scopul de a-i ajuta să-si înființeze propriul lor afacere . Scopul cercetării a fost să determine forma și conținutul curriculumului personalizat și să descrie felul în care partenerii de proiect vor trebui să parcurgă acest proces de învățare. Rezultatele bazate pe răspunsurile date de eșantionul de 264 persoane, a ajutat parteneri să aibă o imagine mai clară asupra elaborării acestui curriculum și i-a ajutat să personalizeze acest curs conform nevoilor grupului țintă.

Lipsa unui loc de muncă influențează în mod negativ încrederea în sine și dezvoltarea personală. Poate influența în mod negativ atât viața de familie cât și relația cu copii. Iar această stare de șomaj poate deveni sistematică în familiile în care copii nu învață de la părinți obiceiul de a munci. Lipsa posibilităților de educație și a unui loc de muncă prelungesc starea de sărăcie în aceste familii sau comunități cu venituri scăzute. Totuși consorțiul ECVET Agent în loc să stereotipizeze problemele acestei comunități dezavantajate și în loc să-i ofere soluții pe termen scurt pentru probleme pe termen lung îi ajută pe romi să însușească cunoștințe și abilități de a-și înființa propriile lor afaceri și îi sprijină în acest proces iar în schimb îi cere să participe activ în realizarea situațiilor lor economice și astfel să aibă un impact pozitiv asupra propriilor lor vieți sociale și economice. Din rezultatele cercetării reiese clar că un astfel de program de formare și sprijin este indispensabil pentru populați de etnie romă din Europa. Astfel recomandările și propunerile grupului țintă și ale experților vor constitui baza curriculumului care va fi elaborat de către partenerii de proiect.